

Met het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters, dat op 1 april 2014 in werking treedt, wil de Vlaamse overheid de kinderopvang makkelijker, professioneler en transparanter maken. Een belangrijke verandering heeft te maken met de subsidiëring. Voortaan zullen dezelfde subsidiëeringsvoorwaarden gelden voor iedere kinderopvang. Wat betekent dit concreet voor de voorzieningen? KIDDO vroeg het aan Dieter Vanhecke, Transitie manager Kinderopvang en Jessy Vandevelde, stafmedewerker bij Kind en Gezin.

De nieuwe subsidieregels

Trappen en modules

Zodra het nieuwe decreet in werking treedt, op 1 april 2014, moet iedere kinderopvang beschikken over een vergunning om te mogen werken. Dat las je reeds in KIDDO 1 (2014). Wie bovendien aanspraak wil maken op subsidies, moet aan extra voorwaarden voldoen. Om subsidies te kunnen krijgen, maakt het voortaan niet meer uit vanuit welk statuut of bestuur je werkt. 'Dat is een belangrijke vernieuwing', benadrukt Dieter Vanhecke, Transitie manager Kinderopvang bij Kind en Gezin. 'De idee erachter is eenvoudig: als je als overheid wil dat iedereen dezelfde kwaliteit kan bieden, dan moet je iedereen die aan dezelfde voorwaarden voldoet, ook dezelfde middelen

toekennen. Anderzijds is niemand verplicht om subsidies aan te vragen en is het ook mogelijk om zonder subsidies te werken.'

Trappen

De subsidies zijn trapsgewijs opgebouwd: naarmate je als opvang meer maatschappelijke opdrachten opneemt, krijg je een hogere subsidie', aldus Jessy Vandevelde, stafmedewerker bij Kind en Gezin. Er zijn drie trappen die elkaar opvolgen: wie wil voldoen aan trap 3, voldoet dus ook aan de voorwaarden van trap 2 en trap 1.

			Module voor inclusieve kinderopvang
			Module voor flexibele kinderopvang
		Trap 3 = plussubsidie	
		Trap 2 = subsidie voor inkomenstarief	
Trap 1 = basissubsidie	Trap 1 = basissubsidie	Trap 1 = basissubsidie	

Trap 0: de vergunning

Dit is géén subsidietrapp, maar sinds het nieuwe decreet heeft elke kinderopvang een vergunning nodig. In KIDDO 1 (2014) las je reeds over de startvoorwaarden en de werkingsvoorwaarden die bij zo'n vergunning horen. Wie een vergunning heeft, kan dus wel kinderopvang organiseren maar ontvangt geen subsidies. Wens je subsidies, dan moet je per trap voldoen aan bepaalde voorwaarden.

Trap 1: de basissubsidie

Dit is een forfaitaire subsidie die wordt toegekend aan alle opvangvoorzieningen die voldoen aan de volgende voorwaarden:

- minstens 220 openingsdagen per jaar hebben
- alle begeleiders hebben een bepaald kennisniveau van het Nederlands
- een taalbeleid hebben waarbij de Nederlandse taalontwikkeling wordt gestimuleerd, de thuistaal van het kind een belangrijke plaats in de opvang krijgt, en de medewerkers daarin worden ondersteund.

Trap 2: de subsidie voor inkomenstarief

Dit is een subsidie voor voorzieningen die ouders volgens hun inkomen laten betalen én bepaalde voorrangregels hanteren. Concreet komt het erop neer dat deze gezinnen voorrang krijgen: gezinnen die opvang nodig hebben in het kader van hun werksituatie (dit betekent ook: werk zoeken, een opleiding volgen, enzovoort), eenoudergezinnen, gezinnen met een laag inkomen, pleegkinderen en broertjes en zusjes die naar dezelfde opvang als het eerste kind willen gaan.

Trap 3: de plussubsidie

Dit is een subsidie voor opvang die specifieke aandacht heeft voor en voorrang geeft aan kwetsbare gezinnen. Om aan de voorwaarden te voldoen, moet 30% van de kinderen in de opvangvoorziening uit een kwetsbaar gezin komen, en moet de opvang een specifieke dienstverlening bieden aan die gezinnen. Dat betekent onder meer: een proactief opnamebeleid met aandacht voor occasionele en dringende opvang, respectvol omgaan met diversiteit, de hele werking afstemmen op kwetsbare gezinnen.

Modules

Naast de trappen bestaan er ook twee specifieke subsidie-modules. Deze kun je vanuit iedere subsidietrapp bekomen. Je hoeft dus niet aan de voorwaarden van trap 3 te voldoen, om de subsidies van een module aan te vragen.

Een module voor de inclusieve opvang

Hiervoor bestaan twee systemen: één voor de individuele inclusieve opvang – wanneer een opvangvoorziening ingaat op een concrete vraag van een gezin om een kind met een specifieke zorgbehoefte op te vangen, dan krijgt de

'Hoe meer maatschappelijke opdrachten je opneemt, hoe hoger de subsidie'

voorziening hiervoor een bijkomende subsidie per prestatie. Daarnaast is er een systeem voor structurele inclusieve opvang, voor de subsidiëring van die voorzieningen die een structureel aanbod inclusieve kinderopvang uitbouwen en die een aantal plaatsen voorbehouden voor kinderen met specifieke zorgbehoeften.

Een module voor de flexibele opvang

Voorheen bestonden verschillende soorten subsidie voor flexibele opvang. Momenteel wordt volop gewerkt aan een nieuwe regeling waarbij voorzieningen zo veel mogelijk de middelen kunnen behouden waarover ze nu beschikken. Meer info volgt later via de kanalen van Kind en Gezin.

Nieuwe berekeningswijze

'Hoe meer maatschappelijke opdrachten een opvang opneemt, hoe hoger de subsidie die de opvang krijgt,' vat Vanhecke de filosofie achter de subsidieregels samen. De subsidies worden voortaan op een andere manier berekend. Vandeveldt: 'In de nieuwe subsidietechniek zal bijvoorbeeld veel meer nadruk liggen op de bezetting (van de kindplaatsen, red.). Vroeger was 80 procent van de subsidie voor de erkende sector onafhankelijk van de bezettingsgraad. Bij de inkomensgerelateerde opvang in de zelfstandige sector was het net omgekeerd, daar was de volledige subsidie afhankelijk van de bezetting. Met de nieuwe regelgeving wordt de subsidie voor de zelfstandige opvang minder prestatieafhankelijk, terwijl er voor de erkende opvang net meer nadruk komt te liggen op de bezetting. Een andere aanpassing is de subsidiëring van directiefuncties. Voorheen werden directiefuncties bijvoorbeeld forfaitair gesubsidieerd vanaf een bepaald aantal plaatsen: een voorziening met 50 plaatsen kreeg subsidie voor een halve directiefunctie, een opvang met 100 plaatsen een voltijdse. Maar een voorzie- ➤

ning met 49 plaatsen kreeg niets. In de nieuwe regelgeving wordt een bepaald bedrag per plaats voorzien.'

Groeipad

Globaal gezien gaat geen enkele sector er financieel op achteruit, maar individuele voorzieningen kunnen door de nieuwe rekenregels minder subsidie krijgen, vooral die initiatieven met een lage bezetting. In elk geval is er voor de eerste drie jaar een volledige compensatie voorzien, de twee jaar daarna wordt die geleidelijk afgebouwd.

Tussen droom en daad staan echter nog budgettaire beperkingen. 'Het is de bedoeling dat, binnen dezelfde subsidietrap, alle voorzieningen dezelfde subsidie ontvangen', legt Vanhecke uit. 'Alleen zal dat in een eerste fase nog niet het geval zijn. De subsidieverschillen bijvoorbeeld tussen de erkende kinderdagverblijven en de zelfstandige kinderdagverblijven die inkomensgerelateerd werken, kunnen niet meteen op hetzelfde niveau komen omdat het budget daarvoor ontbreekt. Maar er is een groeipad uitgetekend en tegen 2020 zullen die verschillen in subsidie volledig zijn weggewerkt.'

Op termijn zal het volgens Vanhecke en Vandeveldde voor vele voorzieningen een verbetering zijn. 'Al geven we toe dat – door budgettaire beperkingen binnen de Vlaamse regering – de overgang voor sommige niet vanzelfsprekend is. Een aantal zelfstandige voorzieningen heeft het nu financieel al bijzonder moeilijk. Sommigen hadden gehoopt dat het nieuwe decreet hun problemen zou oplossen en deels is dat ook zo. Door de nieuwe subsidieregels gaat bijvoorbeeld 90 procent van de zelfstandige inkomensgerelateerde opvang erop vooruit. Zij kunnen immers rekenen op meer vaste en minder prestatiegebonden subsidie, waardoor ze meer op het niveau van de erkende sector komen. Hiervoor is een groeipad uitgezet over een termijn van zes jaar.'

Dat geldt voor nog meer voorzieningen: wie nu geen subsidies krijgt en voldoet aan de nieuwe subsidievoorwaarden, zal die subsidie pas krijgen wanneer de Vlaamse regering de middelen beschikbaar heeft én wanneer er een uitbreiding is binnen de regio waar de opvang actief is. 'Omdat de middelen beperkt zijn, wil de Vlaamse regering die eerst inzetten waar de nood het hoogst is', zegt Vanhecke. 'Anderzijds wil dat ook zeggen dat, zolang de subsidies er niet zijn, de voorzieningen ook niet aan de extra voorwaarden moeten voldoen,' preciseert Vandeveldde. 'Ook de voorwaarde in trap 2 bijvoorbeeld waarbij zelfstandige voorzieningen vanaf een bepaalde schaalgrootte met werknemers werken in plaats van met zelfstandigen, treedt pas in werking wanneer de subsidie hoog genoeg is om de officieel geldende barema's te kunnen betalen.'

'We blijven als Kind en Gezin wel ijveren voor budget bij de Vlaamse regering', verzekert Vanhecke. 'De bedoeling is immers niet alleen om het aantal plaatsen op zich uit te breiden – tegen 2016 moet er plaats zijn voor de helft van de kinderen, tegen 2020 moet er een plaats zijn voor alle kinderen met een opvangbehoefte – maar ook om het aantal gesubsidieerde en het aantal inkomensgerelateerde opvangplaatsen geleidelijk aan uit te breiden.'

Ondersteuning

Starters kunnen – zoals voorheen – steeds bellen naar de Kind&Gezin-lijn op 078 150 100. Alle andere voorzieningen kunnen telefonisch terecht bij een eigen dossierbeheerder van Kind&Gezin. Vragen kun je ook mailen naar decreet-kinderopvang@kindengezin.be. Voorzieningen die in de problemen zouden komen, nemen volgens Vandeveldde best contact op met Kind&Gezin. 'Wij kunnen dan samen met hen uitkijken naar hulp van bijvoorbeeld het Agentschap Ondernemen of organisaties zoals Kidsinvest.' ◀